

December 23, 1983

**Bulgarian State Security VI Directorate Report on
Agent-Operational Work towards the Clergy in 1983**

Citation:

"Bulgarian State Security VI Directorate Report on Agent-Operational Work towards the Clergy in 1983", December 23, 1983, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 22, Record 1, File 203. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.

<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/111712>

Credits:

This document was made possible with support from Leon Levy Foundation

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

32

СТРОГО СЕКРЕТНО!

4-4
08-07-1985г.

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 198549 Экз. № 2
23 XII 1983 19 год.
СОФИЯ

О Т Ч Е Т

ОТНОСНО: Агентурно-оперативната работа по линия на отдел 03 през 1983 година

Др. Ангелов
Др. Терзиев
Др. Момбале
28.12.83
Членов

I. ПО ДЕЙНОСТТА НА ПРОТИВНИКАA. Православно духовенство

През отчетната 1983 г. противникът продължи активно да използва църквите и религията като прикритие за своята подривна дейност срещу социалистическите страни. Във връзка с бурното развитие на антиядреното и антиракетно движение в САЩ и Западна Европа с участието на влиятелни религиозни дейци, противникът проведе редица мероприятия за неговото дестабилизиране и манипулиране. Главно стратегическо направление в дейността на подривните центрове на Запад бяха опитите за обединяване на антивоенните движения на антисъветска и антисоциалистическа основа и за създаване в социалистическите страни "независимо от държавата пацифистко движение", към което особено много разчитат да привлекат духовенството и вярващите. Правят се внушения, че БЩ трябва да се бори самостоятелно за мир и ракетно-ядрено разоръжаване, извън "казионните" държавни комитети за мир. Все по-голямо внимание в чуждата радиопропаганда срещу НРБ се отделя на наличие-

то на "неофициални движения за мир" в социалистическите страни. Подобна подстрекателска дейност провеждат редица западни религиозни представители по време на различни международни икуменически и други църковни форуми и мероприятия. Може да се очаква противникът да прибегне и към други канали за проникване и влияние у нас.

Друга насока в подривната дейност на противника срещу НРБ по линия на религията е противопоставянето църква-държава, която особено ярко се прояви по време на Шестата асамблея на Световния съвет на църквите, състояла се през юли-август в гр. Ванкувър - Канада. Най-остри бяха атаките по въпроси, свързани с темата "човешки права и религиозни свободи". Тази дейност се ръководеше от "Института за религия и демокрация" в САЩ, в тясно сътрудничество с почти всички центрове на Запад с подобно направление, като "Кестон колеж" - Лондон, "Международна амнистия", "Международна християнска солидарност" - Швейцария, "Междуцърковен съвет за мир" - Холандия, и др.

Продължиха и опитите за противопоставяне на БПЦ на православните църкви в другите социалистически страни и разбиване на тяхното единство. Особено внимание се обръща на отношенията между БПЦ и РПЦ. Внушава се, че БПЦ е по-консервативна от РПЦ по въпросите на икуменическото движение и междуцърковните отношения.

Все по-голяма активност от страна на противника се наблюдава и в задграничните епархии на БПЦ. Засили се натискът да не се провеждат пробългарски мероприятия и да не се поддържат близки връзки с посолствата. Целенасочено се работи за ликвидиране българския характер на църквите,

особено в САЩ, Австралия и Канада, откъсването им от Св. Синод на БПЦ и преминаване към юрисдикцията на АПЦ.

Б. Протестантски секти и католицизъм

Във Ватикана България се смята за силно атеизирана страна, което налага да бъдат проведени енергични методически действия за съживяване на католическата църква и нейното активизиране. Тези действия са под непосредственото ръководство на папа Йоан-Павел II, който само тази година изпрати два пъти негови лично доверени пратеници, които имаха задача да изяснят обстановката, да водят преговори със съответни наши органи и да създават сред католическото духовенство повече ентузиазъм и увереност за работа с цел възбуждане и активизиране на католическата църква у нас. Все със същата цел страната ни беше посетена под формата на туристи и от няколко представители на различни католически ордени, които се срещаха с владци, свещеници и вярващи католици.

Забелязва се стремеж за използване на всички възможности за осъществяване на контакти между представители на римо-католическата църква и отговорни наши държавни служители на всички равнища. Ватиканът активно се стреми към тези контакти, с оглед решаването на някои проблеми, свързани с юридическото признаване и укрепване на католическата църква у нас. В тази насока умело се използва от Ватикана зависимостта от него на някои наши държавни интереси, като ежегодното чествуване на 24 май в Рим, използване от наши историци на книгохранилищата на Ватикана за издирване на ценни за историята на България документи и др. Все със същата цел папата през настоящата година прие на аудиенция наша правителствено-църковна делегация, коуто участвува

в Кирило-Методиевите тържества.

Наред с това търси възможности и се правят опити за трайно проникване в страната и установяване влиянието на отделни монашески ордени, конгрегации и общества.

През настоящата година беше пресечен опит на конгрегацията "Шарл де Фуко" за привличане на последователки и създаване клон на същата у нас.

Мисионерка на католическото общество "Св. Йосиф" развива подобна дейност в гр. Пловдив и делото ѝ е на контрол при нас.

Установи се, че Ватиканът възнамерява да канонизира за светия бившия католически владика на Никополско-русенската епархия – епископ Евгени Босилков, осъден на смърт за шпионаж по католическия процес.

Ватиканът се стреми да направлява и контролира поведението и проявите на католиците в НРБ, забранява на католическото духовенство да участва в работата на Берлинската конференция на католиците от Европа, под предлог, че е прекалено политическа и пр.

При тая оперативна обстановка се смята, че Ватиканът ще продължи още по-настойчиво да търси нови начини и форми за съхранение, укрепване и разширяване влиянието и дейността на католическата църква в страната.

В системата от центрове и организации, използвани от противника за провеждане на идеологически подривни действия срещу нашата страна, важно място заемат задграничните протестантски прояви.

Посредством най-различни легални и нелегални канали и средства, протестантските центрове и организации